

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Lege valgte klosterlivet

LIVET ER MER...

KARI RONGE

Email: Tidsskriftet
kari.ronge@legeforeningen.no

Eva Dahl lar verbet å være styre sitt livsløp, fremfor å gjøre. Etter avlagt turnustjeneste for 28 år siden, flyttet hun inn i kloster på leting etter en dybde dimensjon i livet som verken et medisinsk studium, nevrofysiologisk forskning eller aktivt engasjement i kirke og samfunn hadde gitt henne.

Klosterløftet om fattigdom, kyskhets og lydighet gir plass for humor: – Jeg er ingen møllspist flettehurpe, sier søster Eva, leder av Diakonisseklosteret Engen. Foto K. Ronge
Nå for tiden er det ikke så mange som spør hvorfor legen Eva Birgitta Rosencrantz Dahl (f. 1945) ble nonne etter turnustjeneste ved Askim sykehus og i Tinn distrikt i 1972.

– Min oppvekst var vidsynt akademisk kirkelig. Min far, Nils Alstrup Dahl, var dekanus ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo før han ble professor ved Yale University i USA i 1965. Det var greit å ha sine foreldre på den andre siden av Atlanterhavet for å finne

sin egen vei i den modningsprosess som studietiden er. Dette var år hvor mange, ikke minst blant studentene, var på leting. Der var alt fra transcendentale meditasjoner til glødende marxisme, som kulminerte med det berømte året 1968. Selv hadde jeg ingen tro på at verden ville bli bedre med marxistiske samfunnsanalyser, og det svar som møtte meg i Kirkens forkynnelse tilfredstilte meg ikke. Hvem er jeg egentlig? Hva er det å være menneske i en del av verden som drukner i materialisme, mens lidelse for enhver pris skal skjules og dopes ned? Hvor blir det av menneskeverdet i et samfunn som setter vellykkethet og produktivitet i høysetet? Og til sist, har den mannen som ble hengt på et kors for 2 000 år siden noe å gjøre med det hele, noe å gjøre med meg?

Fransk forankring

Godt rotfestet som den unge Eva Dahl var i Den norske kirke, fortonet klosterlivet seg som en umulighet. Og likevel: I dag er hun leder av Diakonisseklosteret Engen, 30 km sør for Gjøvik. Hun begynte sin klostervei i Dominikanerinnenenes katolske kloster på Lunden i 1973, med spesialtillatelse fra Vatikanet siden hun var lutheraner. Årene 1976–85 tilbrakte hun i et protestantisk kloster i Frankrike, Communauté des Diaconesses de Reuilly. I 1980 ble hun vigslet til fullverdig medlem av fellesskapet og avla de klassiske klosterløftene om fattigdom, kyskheter og lydighet, inntil døden.

– Det er et valg som tas i frihet, men som krever en lang modningstid. Ikke minst er det radikalt for en kvinne å velge ikke å få egne barn, sier hun.

Privat eiendom og egne bankbøker hører ikke med i klosterlivet. Fremdeles er klosteret i Versailles moderhus for fellesskapet hun var med på å grunnlegge på Toten i 1985. Stiftelsen Diakonisseklosteret, hvor bl.a. representanter fra biskopen i Oslo og Diakonissehuset Lovisenberg sitter i styret, er eier av fast eiendom, mens søstrene har en egen stiftelse for den daglige drift. Den finansieres ved eget arbeid, ved gjestevirksomhet og med noe gaver. Også i naturalia, for i nabolaget på Toten er det stort hjerterom.

Motkultur

– Det var vanskelig for mange av samfunnets pyntelige og «vellykkede» individer å forstå at man tilsynelatende kaster bort en medisinsk embetseksamen på denne måten. Mennesker som har opplevd lidelse, har lettere for å forstå det, sier søster Eva.

– Klosterlivet er å skrelle bort alt det ytre som moderne mennesker finner identifikasjon gjennom. Å finne den menneskelige verdi bortenfor alt dette, å se verdigheten, kjærlighetsdimensjonen og det unike i skaperverket. Det betyr ikke at jeg forakter dem som velger annerledes. Men klosteret ønsker å være en motkultur, et fyrtårn som viser en lei man kan peile etter.

Mens ordet diakoni ofte forbindes med barmhjertighetsarbeid i en menighet, er det ikke dette som opptar nonnene på Toten: –Et nytt område i våre dagers verden er den åndelige nød som mennesker ofte strever med i det skjulte. Det er neppe uten grunn at «åndelig velvære» er kommet inn i Verdens helseorganisasjons definisjon av helse. Åndelig diakoni er heller ikke noe som det offentlige vil ta seg av. Vi forsøker å være et sted hvor man kan komme noen dager eller timer for å lytte til sitt indre i stillhet, et sted til å våkne opp til nye livsdimensjoner, et ubehagelig uromoment kanskje, som stiller spørsmål. Klosteret er en bevisst påminnelse om det alle mennesker er kalt til, nemlig et liv i kjærlighet, slår legen og diakonissen fast.

– Det er ikke nødvendig å ha en tro for å komme til noen stille dager i klosterets enkle værelser, men ærlighet er et krav, sier søster Eva med ettertrykk. Like etter slår hun opp latterdøren.

– Det er fantastisk å gi seg hen til en annen, å vokse til noe større utenfor seg selv. Min overbevisning er at jeg er kalt til å gi meg selv, legeme og sjel til Gud. Et liv i seksuell avholdenhet gjør meg likevel ikke til en møllspist flettehurpe!

Dømmer ikke

Gulrotkake og kaffe er fortært til stort behag for både nonne og journalist. Imens har søster Magnhild spylt takrenner og søster Samuelle dekorert lys for salg. På stedet finnes ikke TV, men desto flere bøker, tidsskrifter og aviser som gir kunnskaper om globale så vel som lokale utfordringer. Søster Eva deler gjerne synspunkter. Dialog, ikke enetale, er hennes særpreg.

– Som mennesker bærer vi i oss dramatiske krefter. I stillheten blir vi konfrontert med de samme krefter som nyhetene er fulle av. Det er tøft, men fantastisk spennende. Samtidig åpner det for en dyp menneskelig solidaritet. For hvordan kan vi dømme andre, når vi vet vi kunne gjort det samme selv om vi hadde vært i samme situasjon?

Klokken nærmer seg 13 og det er tid for middagsbønn – en av de fire faste tidebønnene som styrer dagen på Engen. Kapellet er enkelt og består av tre sammenkoblede Moelven-brakker. Innvendig er det stemningsfull ro. Skuldrene senker seg for et hektisk bysbarn. Søstrene på Engen åpner for en meditativ være – uavhengig av gudstro.

Publisert: 10. desember 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2023. Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. juni 2023.